

UZASADNIENIE

odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu pn.: *Aktualizacja na lata 2023 – 2032 „Programu usuwania materiałów zawierających azbest na terenie powiatu kieleckiego w perspektywie do roku 2032”.*

Przy rozważaniu możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wzięto pod uwagę uwarunkowania wynikające z art. 49 ustawy z dnia 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 ze zm.):

1. charakter działań przewidzianych w dokumencie, w szczególności:

a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć – Aktualizacja Programu nie wyznacza ram dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a jej nadrzędnym celem jest usunięcie do końca 2032 roku wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu kieleckiego. Jest ona integralną częścią *Programu usuwania materiałów zawierających azbest na terenie powiatu kieleckiego w perspektywie do roku 2032*, który wraz z *Planem gospodarki odpadami dla powiatu kieleckiego – aktualizacja na lata 2007–2011 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2012– 2018*, przyjęty został do realizacji uchwałą Nr IX/69/07 Rady Powiatu w Kielcach z dnia 25 października 2007 r. Niniejszy dokument uaktualnia jedynie: przepisy prawa, inwentaryzuje ilość azbestu na terenie powiatu i w poszczególnych gminach, szacuje koszty usunięcia i unieszkodliwienia azbestu z terenu powiatu oraz ustala, czy przyjęte kierunki działań w Programie z 2007 r. są nadal zgodne z wytycznymi Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu i możliwe do zrealizowania do końca 2032 r. Ponadto, zgodnie z POKzA, zadania Powiatu w procesie usuwania azbestu ograniczone zostały praktycznie do pełnienia funkcji koordynatora oraz obserwatora postępów w oczyszczaniu danych obszarów z materiałów zawierających azbest. W ramach aktualizacji niniejszego dokumentu, tut. Starostwo nie planuje żadnych prac/inwestycji związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, ponieważ w żadnej jednostce powiatowej azbest już nie występuje. Powiat prowadzi natomiast działania edukacyjne, w tym: na stronie internetowej opublikowane zostały artykuły „Azbest i jego historia” i „Procedura postępowania przy usuwaniu azbestu”, we wrześniu 2021 r. opracowano informację pn. „AZBEST - obowiązki właścicieli i zarządców nieruchomości oraz wykonawców prac”, która wysłana została do wszystkich Gmin. Informacja została opracowana z chwilą stwierdzenia dużych dysproporcji w ilości składanych zgłoszeń robót budowlanych związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, w odniesieniu do ilości zgłaszanych organowi nadzoru budowlanego informacji o tych materiałach, celem poprawy

zaistniałej sytuacji. W 2014, 2016, 2018, 2019 i 2020 r. wszyscy uczestnicy konkursu „*Segreguj razem z nami – butelki typu PET oraz papier*”, przeprowadzonego w ramach *Programu edukacji ekologicznej dla Powiatu Kieleckiego pn. „Dla Ziemi, dla siebie”*, otrzymywali zeszyty, na okładkach których zawarte były informacje dot. azbestu. Dzieci dowiedziały się, że azbest to ukryte niebezpieczeństwo, które musi zostać usunięte z terenu Polski do 2032 r., że wdychane włókna azbestu są przyczyną wielu chorób płuc (pylica, rak), a pokrycia dachowe z eternitu, elewacje z domieszką azbestu mogą być usuwane wyłącznie przez specjalistyczne firmy. Zeszyty drukowane były w nakładzie 8 000 sztuk,

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach - Aktualizacja na lata 2023 – 2032 „Programu usuwania materiałów zawierających azbest na terenie powiatu kieleckiego w perspektywie do roku 2032”, jest spójna z:

- Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032;
- Krajowym programem zapobiegania powstawaniu odpadów 2014;
- Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2022;
- Programem ochrony środowiska dla województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2025;
- Planem gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016 – 2022;
- Programem ochrony środowiska dla Powiatu Kieleckiego na lata 2021–2025 z perspektywą do roku 2029.

Wszystkie ww. dokumenty mają spójne cele i kierunki działań dot. gospodarki odpadami azbestowymi, a ochrona zdrowia ludzkiego oraz stanu środowiska oto cel nadrzędny.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska – w Aktualizacji przyjęto zasadę realizacji zadań, które służą zmniejszeniu ilości występowania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz służą zmniejszeniu narażenia zdrowia ludzi na pył azbestowy. Jest to kierunek działań zgodny z wymogami prawa polskiego i Unii Europejskiej. Dokument określa zasady postępowania z azbestem, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Ponadto, zagadnienia związane z wyrobami zawierającymi azbest regulują unijne dyrektywy: Rady 87/217/EWG z 19.03.1987 r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu oraz dyrektywa Rady 96/61/WE z 24.09.1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli. Regulacje zawarte w tych przepisach wdrożone są w krajowych ustawach i rozporządzeniach.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska – niewłaściwe postępowanie z odpadami zawierającymi azbest oraz nieprzestrzeganie narzuconych w aktach prawnych obowiązków dla posiadaczy odpadów, są często skutkiem niskiej społecznej świadomości ekologicznej oraz niewystarczającej znajomości przepisów prawnych. Realizacja jednego z założeń Aktualizacji Programu dot. działań edukacyjno-informacyjnych, pozwoli zmniejszyć skalę tego problemu.

2. Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko, w szczególności:

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań – niniejszy dokument, który dotyczy obszaru powiatu kieleckiego, sporządzono m.in. w celu zminimalizowania negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu oraz doprowadzenia do sukcesywnej likwidacji negatywnego

oddziaływania na środowisko. Ponieważ azbest wykorzystywany jako pokrycia dachowe, przez cały czas użytkowania stanowi potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi, tylko całkowite jego usunięcie umożliwi eliminację tego zagrożenia. Zakłada się, że realizacja tych prac, przy zachowaniu wszystkich warunków określonych przepisami, nie będzie miała negatywnego wpływu na zdrowie mieszkańców ani pracowników firm, które wykonywać będą prace związane z usuwaniem azbestu. Jak już wspomniano, tut. Starostwo nie planuje żadnych prac związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest, ponieważ w żadnej jednostce powiatowej azbest już nie występuje.

- b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych – realizacja Aktualizacji na lata 2023 – 2032 „Programu usuwania materiałów zawierających azbest na terenie powiatu kieleckiego w perspektywie do roku 2032”, nie przyczyni się do powstania skumulowanych lub transgranicznych oddziaływań na środowisko. Rozwiązania przyjęte w Aktualizacji są zgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju, a prace polegające na demontażu, transporcie i unieszkodliwianiu wyrobów azbestowych, przy zachowaniu warunków i procedur określonych przepisami, nie powodują znaczącego oddziaływania na środowisko.
- c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska – z uwagi na fakt, że azbest zaliczany jest do materiałów niebezpiecznych, może on stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi. Zagrożenie może powodować emisja włókien azbestu z ulegających korozji wyrobów azbestowo-cementowych oraz emisja włókien azbestu wynikająca z nieprawidłowo prowadzonego (przez nieupoważnione firmy lub też przez osoby prywatne) demontażu i transportu oraz składowania w miejscach do tego nieprzeznaczonych, w tym na tzw. dzikich wysypiskach. Azbest staje się groźny dla zdrowia, gdy dojdzie do korozji lub jakiegokolwiek uszkodzenia mechanicznego (łamanie, kruszenie, cięcie i każda inna obróbka). Procesy te powodują uwalnianie się włókien do powietrza i możliwość wdychania ich do płuc. Dlatego tak ważne jest, na co wskazuje niniejszy dokument, aby prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest, wykonywały wyłącznie firmy, które posiadają odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniają pracowników przeszkolonych w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest, obowiązki właścicieli nieruchomości oraz wykonawcy robót jak również przepisy prawa, zostały szczegółowo omówione w rozdziale 4 i 2 Aktualizacji Programu.

Jeżeli spełnione zostaną wytyczne i założenia niniejszego dokumentu tzn. prace prowadzone będą wyłącznie przez wyspecjalizowane firmy, działające na podstawie ważnych zezwoleń i przy zachowaniu wszystkich procedur wynikających z przepisów prawa, to nie wystąpi żadne ryzyko dla zdrowia mieszkańców powiatu kieleckiego ani zagrożenie dla środowiska.

- 3) cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko, w szczególności:

- a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływania, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu – realizacja postanowień Aktualizacji Programu, nie będzie miała negatywnego wpływu na obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego. Obowiązek uzgadniania wszelkich prac inwestycyjnych ze służbami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków eliminuje wystąpienie negatywnego wpływu przewidzianych inwestycji na zachowanie dziedzictwa

kulturowego. Nie występuje również zagrożenie przekroczenia standardów jakości środowiska oraz intensywnego wykorzystywania terenu, gdyż prace związane z realizacją Aktualizacji Programu, zostaną przeprowadzone w sposób wywierający minimalny wpływ na środowisko przyrodnicze.

- b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym – powiat kielecki charakteryzuje się dużą różnorodnością i bogactwem form ukształtowania powierzchni, budowy geologicznej, szaty roślinnej i zwierzęcej, a także dużą zasobnością licznych kopalin i surowców mineralnych. Formami ochronnymi przyrody na terenie powiatu kieleckiego są: park narodowy, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne oraz pomniki przyrody, które tworzą tzw. system obszarów i obiektów prawnie chronionych.

Podsumowanie:

Biorąc powyższe pod uwagę uznano, że realizacja postanowień projektu dokumentu pn.: *Aktualizacja na lata 2023 – 2032 „Programu usuwania materiałów zawierających azbest na terenie powiatu kieleckiego w perspektywie do roku 2032”*, nie będzie miała negatywnego wpływu na obszary podlegające ochronie i nie spowoduje znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000, ponieważ dokument nie określa ram realizacji przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu na terenie powiatu kieleckiego, a jedynie aktualizuje dane wymienione w pkt 1 uzasadnienia. Zadania Powiatu w procesie usuwania azbestu ograniczone zostały praktycznie do pełnienia funkcji koordynatora oraz obserwatora postępów w oczyszczaniu danych obszarów z materiałów zawierających azbest.

S T A R O S T A
Mirosław Gębski